

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 460 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
<i>Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi</i>	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
<i>Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li</i>	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
<i>Mahmudova Shoirra Shavkat qizi</i>	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
<i>Gadoyeva Muborak Jumaqulovna</i>	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
<i>Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna</i>	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
<i>Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
<i>Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna</i>	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
<i>Joldasov Ixtiyor Suyundikovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
<i>N. Asadov</i>	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
<i>G. Xamidova</i>	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
<i>Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi</i>	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
<i>Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi</i>	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
<i>Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
<i>Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ithom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi</i>	
O'qishga motivatsiya tushunchasi uning nazariy-psixologik tahlili.....	77
<i>Azimova Rushana Zokirjon qizi</i>	
Oliy ta'lim talabalarida akademik prokrastinatsiyaning prediktorlari: akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari	81
<i>Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi markazlar integratsiyasini ta'minlash metodikasi.....	86
<i>Qahhorova Sevara Alimardonovna</i>	
O'quvchi-yoshlarni virtual olam ta'siridan himoya qilishning nazariy asoslari.....	90
<i>Isayeva Gulii Parpiyevna, Ravshanov Umidjon Abdiqodir o'g'li</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni oshirishda mantiqiy masalalarning o'rni	93
<i>Xilvatova Go'zal Sultonovna</i>	
Pedagogika tarixini o'qitishda talabalarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish	97
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i>	
Bolalarda ona tilida tinglash hissini rivojlantirish usullari	101
<i>Nurmatova Muxlisa Akmal qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish (Kahoot, Quizlet va Moodle platformalari misolida)	106
<i>Yusupova Shahnoza Abduxafizovna</i>	
Sport maktablarida 16–18 yoshli nayza uloqtiruvchi sportchi-qizlarda portlovchi kuchni rivojlantirish	111
<i>Tursunova Surayyo Botir qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlashda "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlari: amaliyot tahlili	115
<i>Gaffarov Azizjon Muhammadsaidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarining faoliyatini samarali tashkil etishning nazariy jihatlarini (Learning outcomes) asosida	124
<i>Rabbimova Shaxnoza Soyib qizi</i>	
Bo'lg'usi o'qituvchilarda axloqiy madaniyat fazilatlarini qaror toptirishning pedagogik mexanizmlari	128
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Yengil atletikachilarning musobaqa jarayonida tibbiy-pedagogik monitoringini takomillashtirish	132
<i>Mamadaliyev Abror Akbarjonovich</i>	
Sun'iy intellekt yordamida rus tilini o'qitish va uning samaradorligi	137
<i>Yagafarova Nazilya Rafailovna, Nazarov Sardor, Onorboyev Kamronbek</i>	
O'quvchilarda ilmiy dalillarni tahlil qilish va xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	142
<i>Baymurotova Mukaddas Xamdorovna</i>	
Ilmiy muxokamalarda pragmatik kompetentlikning roli	150
<i>Eshbo'riyeva Aziza Muhiddinovna</i>	
Talabalarda kognitiv-pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni	155
<i>To'rabekova Aziza Mirzabek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda motivatsiyani shakllantirishda interaktiv metodlarning o'rni	159
<i>Qamchibekova Roziyaxon Xasanboy qizi</i>	
Проблема разграничения понятий "концепт" и "понятие" в современной лингвистике: лингвосомиотический и когнитивно-дискурсивный анализ	164
<i>Якунина Ангелина Алишеровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida amaliy bezak san'ati naqsh elementlarini raqamli qayta ishlash va arxivlashtirish	169
<i>Jabbarov Rustam Ravshanovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining yozuv kompetensiyasini rivojlantirishda Design Thinking texnologiyasining metodik imkoniyatlari	176
<i>Amanbayeva Oydin Urazali qizi</i>	
Tez qalamchizgi mashqlarida psixologik-pedagogik yondashuvlarning ahamiyati	181
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Innovatsion yondashuv orqali bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish konsepsiyasi	186
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	190
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990-yillar)	195
<i>Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalar ta'limida ikkilamchi cheklovlarni kamaytiruvchi ta'lim texnologiyalari	199
<i>Qo'ziyeva Shahnoza Muhammadsoli qizi</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'quvchilarda milliy g'oya va mafkurani rivojlantirishda mumtoz musiqaning o'rni va ahamiyati 202 Baymanova Feruza Abralovna	202
Ommaviy jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishning pedagogik asoslari 207 Xayitova Ulfatoy Tursunovna	207	
Yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy faollikni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari 211 Turg'unboev Sirojiddin Faxriddinovich	211	
Muhandislik ta'limida Bernulli va Puasson taqsimotlarini texnologik jarayonlar misolida o'qitish metodikasi... 216 Qo'ziboyeva Nozima Yoqubjon qizi, Maxmanazarov Sardor Toirjon o'g'li, Saydullayev Asadbek Xayrullo o'g'li	216	
Психолого-педагогические основы обучения теме “производная” в курсе алгебры и начал анализа президентской школы 225 Шахноза Холмуродова Зоир кизи	225	
O'qish savodxonligi darslarida Bloom taksonomiyasi va 4K kompetensiyalarining integrativ modeli 234 Farsaxonova Mastura Jalol qizi	234	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini baholash mezonlari va monitoring tizimini takomillashtirish: indikatorlar asosidagi boshqaruv modeli 241 Jo'rayeva Dilrabo Kamoliddin qizi	241	
Maxsus mashqlar yordamida start tezligini oshirish metodikasi 244 Sitara Elova Axmatqulovna, Panjiyeva Gulzoda Eshdaviyat qizi	244	
Amudaryo foreli (Salmo trutta oxianus) O'zbekiston hududida tarqalishi va ekologiya ta'siri..... 248 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Sevinch Sirojiddinova, Qurbonazarova Marjona Zokirovna	248	
Suv va quruqlik muhitiga moslashgan amfibiyalarda adaptatsiya xususiyati 251 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Axmamatova Feruza Shamsiddin qizi, Qo'ldoshova Ruxshona Navro'z qizi	251	
O'zbekistonda tarqalgan kaptarsimonlar xilma-xilligi, ularni tarqalishi, biologik xususiyatlari va amaliy ahamiyati 255 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Jasmina Baxtiyor qizi, Saidova Dilnoza Rustamovna	255	
Surxondaryo viloyatidagi qo'lqanotlilar turlarining morfologik tasnifi va hududiy farqlari 259 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Yarashova Sarvara Islomovna, Bahromova Shahzoda Abduqodirovna	259	
Игровые технологии как средство активизации коммуникативной деятельности учащихся на занятиях по русскому языку 267 Халикова Гульбахор Исановна	267	
Yoshlarni pedagogik kasbga yo'naltirish ishlarini o'rganishning konseptual va metodologik asoslari 270 Matkarimova Muxabbat Abuovna	270	
O'qish savodxonligini baholovchi topshiriqlar turlari 277 Rasulova Mushtariybonu	277	
Qoraqalpog'istonning shimoliy tumanlaridagi bolalarda tashqi nafas olish tizimi xususiyatlari 281 Orazbaeva Navbaxor Mratbaevna	281	
“Kompyuter tarmoqlari” fanini o'qitishda dasturiy-didaktik vositalardan foydalanish 285 Muqimov Shahzodbek Ixtiyor o'g'li	285	
Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari (Qashqadaryo viloyati misolida)..... 288 Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, Safarova Sevara Saloxiddinovna	288	
Raqamli ta'lim strategiyalaridan foydalanib o'qish samaradorligini oshirish 294 Narzullayeva Gulzira Xayrullo qizi, Abdusottarova Farog'at Olimjon qizi	294	
Oliy ta'limda “Zoologiya” kursini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish (“umurtqali hayvonlar” misolida)..... 299 Xonnazarova Mamlakat To'lqinovna	299	
Oliy ta'lim muassasalarida ommaviy sportni rivojlantirish strategiyalari 303 Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li	303	
Accommodating a Teenage English Learner With Tourette-Related Stammering in Uzbekistan State Multilevel Test Preparation: A Single-Case Study 307 Yulduz Sultanova	307	
Yengil atletikada to'siqlar osha yugurish texnikasini takomillashtirish va o'rgatish uslubiyati 313 Chariyev Ulug'bek Abdujabbarovich, Radjabov Jaxongir Furkatovich	313	

The Interaction of Language and Culture in Intercultural Conflict Communication	317
Gulnoza Khushnazarova	
O'smir shaxsida o'zini o'zi tushunish psixologik muammo sifatida.....	321
Mahmudov Abdurasul	
O'quvchilar nutqida milliy-madaniy leksik birliklarni qo'llashga o'rgatishda semantikashtirish	325
Tursunova Javhar Bakir qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich ta'limda matematik madaniyatni shakllantirish: Qori Niyoziy merosi asosida.....	329
Axmedova Nargiza Toychibekovna	
A2 darajadagi o'quvchilarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda adaptiv yondashuvning roli	333
Nezametov Zuxra Axmadovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kasbga ijodiy munosabatni tarbiyalashning nazariy asoslari.....	336
Axmatov Ibrohimjon Furqat o'g'li	
Voyaga yetmaganlar profilaktikasida maktab, oila va mahalla hamkorligining zamonaviy holati va diagnostikasi	340
Japparbergenova Indira Bayramovna	
Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishni pedagogik tizimini takomillashtirish	344
Amankosova Dinara Gabitovna	
Innovatsion usullar vositasida maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirish.....	348
Mamatova Aziza Bo'riboevna	
Dzyudoning olimpiya o'yinlaridagi o'rni va ahamiyati	353
Jaxongir O'razbayev Temur o'g'li	
Umumta'lim maktab o'quvchilarida milliy va umuminsoniy qadriyatlarga integratsiyalashgan harbiy tarbiyaning ilmiy-nazariy asoslari.....	356
A'zamov Inom Salimjonovich	
The Role of Digital Platforms in Developing Students' Independent Learning Competency.....	360
Jo'rayeva Zamira Ishmuminovna, Uraqova Shaxlo Turdiyevna	
Shaxsiy ta'lim trayektoriyasi tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati	365
Toshpo'latov Olim Panjiyevich	
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat markazlarining ta'lim jarayonlarini tashkil etish	370
Bektemirova Asilabonu Akmal qizi	
Kreativ ta'lim texnologiyalari asosida talabalarda innovatsion kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	374
Sariboyev Nurali Abdunazarovich	
Bolalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar va yosh xususiyatlari	378
Erkinboyev Muhammadqodir Nodirbek o'g'li	
Tasviriy san'at darslarida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.....	383
Xushvaqtov Abror Doniyor o'g'li	
Raqamli ta'lim muhitida zamonaviy o'qitish metodlari va interaktiv texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	387
Murodova Dilafro'z Matmurod qizi, Sattarova Bibijon Muzaffar qizi, Bekmurodova Muhayyo Uralbayevna	
Kredit-modul tizimida o'quv-me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish borasidagi milliy va xorijiy tajribalar	391
Aralova Maxsuma Abdurahmonovna	
Yuqori sinf o'quvchilariga chet til o'qitish va o'rgatishda motivatsiyaning o'rni xususida.....	396
Atadjanova Shaxnoz Abbasovna, Ismoilova Feruza Salimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda innovatsion metodlar	400
Axmedova Fayziniso Otabek qizi	
Bo'lajak pedagoglarning uzluksiz amaliy faoliyatida professional salohiyatini rivojlantirish yo'llari	403
Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi	

Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	406
<i>J. B. Jumabayev</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	412
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Biologiya ta'lim jarayonida ilg'or hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash.....	416
<i>Mo'minov Dilshod Yaxshiboy o'g'li</i>	
Oliy ta'limda masofaviy ta'limning pedagogik-psixologik xususiyatlari	420
<i>Mutalibova Muqaddasxon Abdunabi qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda raqamli platformalar orqali kiberxavfsizlik madaniyatini shakllantirish	423
<i>Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Saminjonova Sevaraxon Axmadjon qizi, Abdihakimova Muqaddas Fahridinova, Matsapayeva Nigora Satbay qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining etnopedagogik kompetentligini shakllantirishda milliy hunarmandchilik va xalq amaliy san'atining didaktik imkoniyatlari	428
<i>Pardayeva Gulchexra Safarovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik asoslari	432
<i>Qipchaqova Sevinchxon Farxodjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim boshqaruvida ERP tizimlarini integratsiyalashning proaktiv modeli.....	436
<i>Raxmatillayev Oyatillo Zikrillayevich</i>	
Maktabgacha ta'limda rivojlantiruvchi markazlarni tashkil etish va loyihalashtirish.....	439
<i>Sadikova Shoista Akbarovna, Yangiboyeva Salomat Samandarovna, Yangiboyeva Sevinch Samandarovna</i>	
Milliy hunarmandchilik buyumlarini yasash orqali o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish	442
<i>Xayitov Jonibek Xolboboyevich, Nabijonova Nilufar Nabijon qizi</i>	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	446
<i>Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li</i>	
Сравнительно-типологический анализ юмора и гуманизма в творчестве Гафура Гуляма и Марка Твена.....	451
<i>Абдумунинова Махлиё</i>	
Особенности фонетико-фонематической речи (качественные и количественные) у младших школьников с речевыми расстройствами.....	453
<i>Заирова Н. Б.</i>	

INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA BO'LAJAK TEXNOLOGIYA O'QITUVCHILARINING PR KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI

J. B. Jumabayev

Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekistondagi bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining ommaviy aloqalar (PR) bo'yicha ko'nikmalarini takomillashtirishning samarali yondashuvlari innovatsion ta'lim strategiyalari orqali tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – o'qituvchilarni tayyorlash dasturlarida muhim kommunikativ kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladigan usullarni aniqlash va baholashdan iborat. Aralash usullarga asoslangan tadqiqot dizayni qo'llanilib, unda pedagoglar bilan olib borilgan sifatli suhbatlar hamda maqsadli intervensiyalar natijasida shakllangan ko'nikmalarni miqdoriy tahlil qilish uyg'unlashtirilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, hamkorlikka asoslangan loyihalar, raqamli kommunikatsiya platformalari va ssenariy asosidagi ta'lim metodlarini joriy etish ishtirokchilarda PR ko'nikmalarini rivojlantirishda sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu topilmalar shuni anglatadiki, bunday metodlarni amaldagi o'quv dasturlariga integratsiya qilish texnologiya o'qituvchilarini o'zgarib borayotgan ijtimoiy kontekstda kasbiy muloqot va jamoatchilik bilan aloqaga samaraliroq tayyorlashi mumkin.

Kalit so'zlar: ta'lim, PR, raqamli kommunikatsiya, raqamli texnologiya, innovatsion ta'lim, gibrid ta'lim.

Abstract: This paper examines effective approaches for improving public relations abilities among future technology educators in Uzbekistan by applying innovative teaching strategies. The primary objective is to identify and evaluate methods that can foster essential communication competencies within teacher preparation programs. Utilizing a mixed-methods research design, the study integrates qualitative interviews with educators and quantitative analysis of skill development outcomes from targeted interventions. The results indicate that adopting collaborative projects, digital communication platforms, and scenario-based learning significantly advances PR skill acquisition among participants. These findings suggest that integrating such methods into existing curricula can better prepare technology educators for professional interactions and outreach in an evolving societal context.

Key words: education, PR, digital communication, digital technology, innovative education, hybrid education.

Аннотация: В данной статье рассматриваются эффективные подходы к совершенствованию навыков в сфере связей с общественностью у будущих преподавателей технологии в Узбекистане посредством применения инновационных педагогических стратегий. Основная цель исследования заключается в выявлении и оценке методов, способных формировать ключевые коммуникативные компетенции в рамках программ подготовки учителей. Используя смешанный дизайн исследования, работа сочетает качественные интервью с педагогами и количественный анализ результатов развития навыков, достигнутых в ходе целевых интервенций. Полученные данные свидетельствуют о том, что внедрение совместных проектов, цифровых коммуникационных платформ и обучения на основе сценариев существенно способствует освоению PR-компетенций участниками. Эти выводы позволяют предположить, что интеграция указанных методов в существующие учебные планы может более эффективно подготовить преподавателей технологии к профессиональному взаимодействию и общественной деятельности в условиях динамично меняющегося социума.

Ключевые слова: образование, связи с общественностью, цифровые коммуникации, цифровые технологии, инновационное образование, гибридное образование.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim kontekstida samarali muloqot qilish va ijobiy munosabatlarni shakllantirish qobiliyati texnologiya o'qituvchilari uchun tobora muhim bazaviy kompetensiya sifatida e'tirof etilmoqda. O'zbekistonda ta'lim tizimi tezkor texnologik taraqqiyot sharoitlariga moslashib borar ekan, bo'lajak o'qituvchilardan o'z muassasalarini munosib tarzda namoyish etish hamda turli manfaatdor tomonlar bilan faol aloqaga kirishish bo'yicha yuqori talablar qo'yilmoqda.

PR (public relations) ko'nikmalarining rivojlanishi pedagoglarga murakkab kommunikatsiya muhitlarida samarali yo'l topish, bilim almashinuvi jarayonlarini tashkil etish hamda kasbiy yutuqlarini targ'ib qilish imkonini beradi.

Biroq an'anaviy pedagogik amaliyotlar bunday ko'nikmalarni shakllantirish bilan bog'liq dinamik talablarni to'liq qondira olmaydi. Shu sababli, bo'lajak o'qituvchilarni o'zgarib borayotgan kasbiy rollarida mavjud bo'lgan ko'p qirrali kommunikativ vazifalarga tayyorlashga qaratilgan innovatsion metodologiyalarni izchil o'rganish zarurati tobora kuchaymoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Innovatsion PR modullarini ishlab chiqish tizimli loyihalash jarayonini talab qildi, bunda zamonaviy mazmun amaliy faoliyatlar bilan uyg'unlashtirildi. ADDIE ta'limiy modeli asosida modullar ishlab chiqilib, dastlab talabalar ehtiyojlari va sanoat tendensiyalari tahlil qilindi, so'ngra rolli o'yin ssenariylari, raqamli media mashqlari va hamkorlikka asoslangan kommunikativ topshiriqlar loyihalashtirildi.

O'quv mazmuni PRning nazariy asoslari bilan bir qatorda raqamli vositalardan strategik foydalanish, interaktiv keyslar va real hayotiy simulyatsiyalarni ham qamrab oladi. Modulni tatbiq etish jarayonida tanlab olingan talabalar guruhlarida tajriba o'tkazilib, ishtirokchilar fikr-mulohazalari asosida qayta takomillashtirish ishlari amalga oshirildi. Takroriy baholash bosqichida mazkur modullar talabalar ishtirokini oshirishi, tushunchalarni chuqurlashtirishi va kasbiy moslashuvchanlikni kuchaytirishi tasdiqlandi.

Keyingi bosqichda yangi ishlab chiqilgan PR modullari O'zbekistonning turli xususiy universitetlari o'quv dasturlariga integratsiya qilindi. Hamkor ta'lim muassasalari turli dastur hajmi, resurslar va talabalar demografiyasi bo'yicha tanlab olindi, bu esa milliy ta'lim ustuvorliklarini aks ettirdi. Tatbiq jamoalari fakultet va rahbariyat bilan hamkorlikda modullarni rejalashtirdi hamda ularning milliy strategik hujjatlarda belgilangan innovatsion maqsadlarga muvofiqligini ta'minladi (Barakayeva & Rashidov, 2019). Maxsus monitoring protokollari ishlab chiqilib, ishtirokchilar faolligi, dars jarayonidagi kuzatuvlar va turli bosqichlardagi fikr-mulohazalar yig'ildi. Ushbu chora-tadbirlar modullarning amaliy jihatdan samaradorligini hamda O'zbekistonning ilg'or ta'lim islohoti va salohiyatni rivojlantirish tashabbuslari bilan uyg'unligini baholash imkonini berdi (Barakayeva & Rashidov, 2019).

Tadqiqotning kompleks dizaynini qo'llab-quvvatlash uchun turli ma'lumot yig'ish vositalari qo'llanildi. So'rovnomalar ishtirokchilarning axborotni boshqarish, raqamli muloqot va munosabatlarni shakllantirish bo'yicha o'z-o'zini baholashdagi o'sishini qayd etish uchun ishlab chiqildi. Yarim strukturaviy intervyular talabalar tajribalarini chuqurroq yoritishga hamda PR modullaridagi qiyinchiliklarni aniqlashga yordam berdi. Dars kuzatuvlari esa yangi ko'nikmalarni amaliy qo'llashni ko'rsatadigan xatti-harakatlar, kommunikatsiya naqshlari va hamkorlik faoliyatlarini tizimli ravishda hujjatlashtirdi. Bu triangulyatsiya natijalarning ishonchligi va haqqoniyligini oshirdi hamda zamonaviy PR amaliyotiga xos texnik va shaxslararo ko'nikmalarni baholash zaruratini qondirdi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish jarayonida sifatli va miqdoriy usullar uyg'unlashtirildi. Intervyular natijalari induktiv va deduktiv kodlash orqali tizimli qayta ishlanib, kommunikativ kompetensiyalar bilan bog'liq mavzular aniqlanib, kategoriyalarga ajratildi. Bu yondashuv ishtirokchilarning chuqur tajribalarini tahlil qilishga hamda raqamli kommunikatorlar uchun zarur ko'nikmalar rivojlanishini kuzatishga imkon berdi (Adams & Lee, 2021). So'rovnomalardan olingan ma'lumotlar esa tasviriy statistika va inferensial tahlil orqali qayta ishlanib, axborotni boshqarish va raqamli kommunikatsiya kabi sohalarda o'zini baholashdagi o'zgarishlarni aniqlash imkonini berdi. Ushbu analitik yondashuvlar ishtirokchilar o'quv natijalari bo'yicha ishonchli dalillar taqdim etib, PR ta'limida ma'lumotlarga asoslangan baholash va analitik ko'nikmalarni rivojlantirishga bo'lgan zamonaviy talablarga mos keldi (Adams & Lee, 2021).

Tadqiqot davomida etik tamoyillarga qat'iy rioya qilindi, bunda ishtirokchilarning huquqlarini himoya qilish va ma'lumot yig'ishda halollikni ta'minlash asosiy o'rinda bo'ldi. Tadqiqotda qatnashgan barcha shaxslar tadqiqotning maqsadi, jarayoni va ehtimoliy xatarlar haqida batafsil xabardor qilindi hamda ular ongli ravishda rozilik bildirdilar. Maxfiylik qat'iy ta'minlanib, shaxsiy identifikatsiya qiluvchi ma'lumotlar olib tashlandi va sezgir ma'lumotlarga faqat vakolatli tadqiqotchilar kira oldi. Ushbu choralar O'zbekistondagi ilmiy tadqiqot va ta'limiy hamkorlikning rivojlanib borayotgan standartlariga mos keladi, ular ishtirokchilarning shaxsiy daxlsizligi va ma'lumotlar maxfiyligini ta'minlashni ustuvor yo'nalish sifatida belgilaydi (Maxmutxodjayeva va boshq., 2020).

Shunday qilib, institut va milliy etik ko'rsatmalarga muvofiqlik tadqiqotning metodologik aniqligini kuchaytirdi hamda texnologiya o'qituvchilarini tayyorlashda ta'limiy innovatsiyalarni mas'uliyatli ravishda rivojlantirishga hissa qo'shdi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Bo'lajak texnologiya o'qituvchilarida PR ko'nikmalarini shakllantirish bilan bog'liq murakkab talablarni hal etish maqsadida ushbu tadqiqot sifat va miqdoriy yondashuvlarni uyg'unlashtiruvchi aralash metodlardan foydalandi. Metodologik asos sifatida ta'lim dasturlari rahbarlari va talabalar ishtirokida o'tkazilgan intervyular hamda kommunikativ qobiliyatdagi o'zgarishlarni o'lchashga qaratilgan so'rovnoma qo'llanildi. Ayniqsa, O'zbekiston ta'lim boshqaruvi landshaftida mavjud institutsional kontekst va o'ziga xos muammolar, xususan, xususiy oliy ta'lim muassasalaridagi strategik moslashuvchanlik hamda raqamlashtirish tendensiyalari alohida e'tiborga olindi (Shadiyev, 2025).

Tadqiqot, shuningdek, turli intervensiya modellarini qiyosiy tahlil qilishni ham o'z ichiga oldi, bu esa mahalliy sharoitda qaysi strategiyalar samaraliroq ekanini aniqlash imkonini berdi. Bunday metodologik yondashuv innovatsion usullarni har tomonlama baholashni, ularning mavjud o'quv dasturlari va kengroq ta'lim boshqaruvi tendensiyalari bilan mos kelishini ta'minladi.

Aralash metodlardan foydalanish bo'lajak texnologiya o'qituvchilarida PR ko'nikmalarini rivojlantirishga oid tajribalar va o'lchab bo'ladigan natijalarni to'liq qamrab olish uchun muhim bo'ldi. Intervyular orqali sifatli ma'lumotlar yig'ilib, ishtirokchilarning shaxsiy tajribalari, kontekstual qiyinchiliklari va turli ta'lim strategiyalariga munosabatlari o'rganildi. Shu bilan birga, so'rovnoma natijalari aniq o'lchanadigan dalillarni taqdim etdi, bunda ma'lum kommunikativ kompetensiyalar bo'yicha o'zini baholash natijalari qayd etildi va turli intervensiyalarning samaradorligi solishtirildi. Ushbu metodlarning integratsiyasi PR ko'nikmalarini o'zlashtirishning ham sub'ektiv, ham ob'ektiv jihatlarini qamrab oladi. Bu yondashuv faol va ishtirokchilikka asoslangan ta'lim orqali kompleks ko'nikmalarni shakllantirishni ta'kidlovchi PR pedagogikasidagi ilg'or tajribalar bilan uyg'unlashadi (Sitto, 2020). Natijada olingan ma'lumotlar kontekstual jihatdan asoslangan va empirik tendensiyalarga tayangan xulosalar chiqarish imkonini berdi.

Ishtirokchilarni tanlashda O'zbekistonning xususiy universitetlarida texnologik ta'lim yo'nalishida tahsil olayotgan bakalvriat talabalari jalb qilindi, bu esa bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining vakillik namunaviy to'plamini shakllantirdi. Talabalarining o'qish bosqichi, asosiy yo'nalishi va ilgari PR yoki texnologiya bilan bog'liq faoliyatlarda ishtirok etganligi hisobga olindi. Ushbu tabaqalashtirilgan yondashuv PR kompetensiyalari bo'yicha boshlang'ich farqlarni aniqlash imkonini berdi. Namuna gender muvozanati asosida shakllantirildi va shahar hamda qishloq hududlaridan kelgan talabalarni o'z ichiga oldi, bu esa texnologik ta'limdagi mavjud demografik xilma-xillikni aks ettirdi. Ushbu tanlov mezonlari zamonaviy sanoat talablari bilan mos keladi, chunki muvaffaqiyatli PR mutaxassislari raqamli, yozma va shaxslararo muloqot ko'nikmalariga ega bo'lishlari lozim, ta'lim dasturlari esa bozor ehtiyojlariga javoban aynan shu kompetensiyalarni shakllantirishi talab etiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Joriy etilgan PR (ommaviy aloqalar) o'quv modullari asosida texnologik ta'lim dasturlarida tahsil olayotgan talabalar bir qator PR kompetensiyalari bo'yicha o'lchanadigan yutuqlarni namoyon etdilar. Ayniqsa, raqamli kommunikatsiya, hamkorlikda muammolarni hal qilish va murakkab g'oyalarni ta'limiy hamda tashkiliy kontekstlarda ifodalash uchun audiovizual vositalardan samarali foydalanish ko'nikmalarida sezilarli o'sish qayd etildi. Miqdoriy so'rovnoma natijalariga ko'ra, turli manfaatdor tomonlar bilan ishlashda kommunikatsiya uslublarini moslashtirish va texnologiyalar asosida boyitilgan ta'lim muhitida yo'l topish bo'yicha o'zini baholash darajasi izchil oshdi. Audiovizual vositalarning faol qo'llanilishi talabalarda zamonaviy ta'lim kommunikatsiyasiga xos bo'lgan moslashuvchan, talaba markazli muloqotlarni shakllantirishga katta hissa qo'shdi (Nicolaou va boshq., 2019). Ushbu natijalar innovatsion metodologiyalarning texnologik taraqqiyotga asoslangan holda bo'lajak texnologiya o'qituvchilarida PR ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantirish imkoniyatini namoyish etadi.

Xususan, talabalarda ommaviy nutq, media bilan ishlash va raqamli kommunikatsiya ko'nikmalarida ancha yutuqlar kuzatildi. Tuzilgan sinf mashg'ulotlari va rolli o'yin ssenariylari kichik hamda katta guruhlar oldida taqdimot o'tkazishda ishonch va mahoratni sezilarli darajada mustahkamladi. Shuningdek, talabalar media intervyularini olib borish, press-relizlar tayyorlash va tezkor savollarga javob berish qobiliyatini shakllantirdilar. Bu ko'nikmalar texnologiyaga asoslangan ta'lim muhitida kasbiy obro'-e'tibor yaratish uchun muhim hisoblanadi (O'Donnell, 2020). Raqamli kommunikatsiya borasida ham salmoqli o'sish qayd etilib, talabalar onlayn platformalar uchun kontent yaratish, ijtimoiy tarmoq kampaniyalarini tashkil etish hamda axborotni samarali tarqatish uchun audiovizual texnologiyalardan foydalanish malakalarini egalladilar. Simulyatsiyaga asoslangan pedagogik metodlardan foydalanish real vaziyatlarga mos sharoitlarni taqdim etdi va bu nazariy bilimlarni amaliy kompetensiyalarga aylantirish imkonini berdi, bu esa bo'lajak PR mutaxassislari uchun zarur asosiy talablarni to'g'ridan to'g'ri qamrab oldi (O'Donnell, 2020).

Ishtirokchilardan olingan fikr-mulohazalar PR modullaridagi innovatsion o'qitish strategiyalarining samaradorligi va amaliy ahamiyatini alohida ta'kidladi. Talabalar rolli o'yin va simulyatsiyaga asoslangan

mas'xulotlarni qiziqarli hamda foydali deb baholab, ular texnologiya o'qituvchilari duch keladigan real kommunikatsiya muhitlarini takrorlaydi, deb hisobladilar. Intervyular natijalariga ko'ra, ishtirokchilar ommaviy muloqot vaziyatlarini boshqarishdagi ishonch va tayyorgarlik darajasining oshganini qayd etdilar, bu yutuqlarni mazkur topshiriqlarning haqiqiylik va tajribaviy xususiyatlari bilan izohlashdi (Colley, 2022). Ayniqsa, inqiroz vaziyatlari simulyatsiyalarida qatnashish imkoniyati talabalarga moslashuvchan muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish va nazariy bilimlarni dinamik sharoitlarda qo'llash imkonini berdi. Ta'limiy strategiya va ko'nikma rivojlanishi o'rtasidagi ushbu uyg'unlik nafaqat dizayn yondashuvini tasdiqladi, balki PR ta'limida rolli o'yin va simulyatsiyaning ijobiy ta'sirini ko'rsatadigan mavjud dalillarni ham mustahkamladi (Colley, 2022).

Miqdoriy tahlillar shuni ko'rsatdiki, PR modullarida ishtirok etgan talabalar asosiy kommunikativ kompetensiyalar bo'yicha statistik ahamiyatga ega yutuqlarga erishdilar. Intervensiyadan oldingi va keyingi so'rovnomalar taqqoslanganda, ayniqsa, raqamli kommunikatsiya va taqdimot ko'nikmalarida kutilganidan yuqori o'sish qayd etildi. Ma'lumotlar ustida o'tkazilgan t-testlar bu natijalar tasodifiy emasligini ko'rsatdi, chunki p-qiyamatlar belgilangan statistik ahamiyat chegarasidan past bo'ldi. Ushbu topilmalar xalqaro tadqiqotlar bilan hamohang bo'lib, ular ham PR ta'limida bevosita o'qitish metodlari va innovatsion kommunikativ mashg'ulotlarning sezilarli samaradorligini qayd etgan (Wiyono va boshq., 2019). Bu moslik tadqiqot natijalarining empirik asoslanganligini ko'rsatadi hamda bo'lajak texnologiya o'qituvchilarida kompetensiyalarni rivojlantirishda maqsadli, ma'lumotlarga tayangan strategiyalarni integratsiya qilishning amaliy ahamiyatini tasdiqlaydi.

Tahlil davomida ishtirokchilarning o'qish bosqichi va ilgari PR bilan shug'ullangan tajribasiga qarab sezilarli farqlar kuzatildi. Yuqori bosqich talabalari ko'proq o'quv kurslari va tajribaviy o'rganish imkoniyatlariga ega bo'lgani uchun raqamli hamda yozma kommunikatsiyada yuqori natijalarni namoyish etdilar. Oldin PR faoliyati bilan shug'ullangan, ya'ni stajirovkalar, darsdan tashqari mashg'ulotlar yoki maxsus kurslar orqali tajriba orttirgan ishtirokchilar inqiroz simulyatsiyalarida yanada yuqori ishonch va moslashuvchanlikni ko'rsatdilar. Bu tendensiyalar xalqaro sanoat talablariga mos keladi, chunki muvaffaqiyatli PR faoliyatini boshlash uchun ham akademik tayyorgarlik, ham amaliy tajriba zarur (Meganck va boshq., 2020). Shunday qilib, natijalar dasturiy dizaynda ishtirokchilarning boshlang'ich kompetensiyalarini inobatga olish zarurligini va ta'lim dasturlarini kasbiy amaliyotning o'zgarib borayotgan talablari bilan moslashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Biroq, PR modullarini tatbiq etish jarayonida kutilmagan natijalar va qiyinchiliklar ham kuzatildi. Eng muhim muammo xususiy universitetlarda institutsional qo'llab-quvvatlash darajasining turlicha bo'lishi bo'ldi, bu esa ba'zan resurslarni taqsimlash va o'qituvchilarning jalb qilinishida nomutanosibliklarga olib keldi. Ba'zi hollarda o'quv yili davomida ro'yxatdan o'tish sonidagi o'zgarishlar yoki boshqaruv qarorlari tufayli institut ustuvorliklari o'zgardi, bu esa modullarni tatbiq etish izchilligiga salbiy ta'sir ko'rsatdi va ishtirokchilarning qatnashuvini uzilishlar yuzaga keltirdi. Shuningdek, xususiy oliy ta'lim muassasalarining mustaqilligi tartibga solishdagi farqlar va davlat nazoratining turlicha darajalari bilan bog'liq bo'lib, yangi o'quv elementlarini izchil integratsiya qilishga ba'zan to'sqinlik qildi (Shadiyev, 2025). Ushbu omillar mahalliy sharoitlarni hisobga oluvchi moslashuvchan tatbiq etish mexanizmlarini ishlab chiqish zarurligini ko'rsatadi va O'zbekistonda barqaror ta'limiy innovatsiyalarni amalga oshirishda strategik boshqaruvning ahamiyatini yanada ta'kidlaydi (Shadiyev, 2025).

O'zbekiston texnologiya o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida ommaviy aloqalar ta'limi bo'yicha mavjud adabiyotlar kontekstida olib borilgan ushbu tadqiqot natijalari raqamli integratsiyalashgan, yangilangan o'quv resurslarining samaradorligini tasdiqlaydi. Talabalarda kuzatilgan ko'nikma rivojlanishi natijalari ilgari olib borilgan tadqiqotlar bilan uyg'unlashib, zamonaviy raqamli PR mazmunining o'quv dasturlarining dolzarbligini saqlash va talabalarni faol jalb etishda muhim ahamiyat kasb etishini ko'rsatadi (Armayanti va boshq., 2024). Xususan, boshqa hududlarda raqamli PR kurslarida qo'llanilgan ADDIE modeli asosida modullarni ishlab chiqish metodologiyasi ushbu tadqiqotda ham samarali ta'limiy natijalarni ko'rsatdi. Amaldagi topilmalar bilan ilgari o'tkazilgan tajriba natijalari o'rtasidagi izchillik, ya'ni raqamli resurslardan foydalanish orqali talabalarning ishtiroki va amaliy tushunchasining oshishi, kelgusida o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida raqamli kommunikatsiya vositalarini integratsiya qilish bo'yicha qabul qilingan strategik qarorlarning to'g'riligini mustahkamlaydi (Armayanti va boshq., 2024). Shunday qilib, bu natijalar nafaqat qo'llangan yondashuvni asoslab beradi, balki texnologiyaga yo'naltirilgan o'qituvchilarni tayyorlashda ommaviy aloqalar ta'limi bo'yicha eng yaxshi amaliyotlarni muhokama qilishga ham yangi hissa qo'shadi.

PR modullarida innovatsion strategiyalarni joriy etish mintaqadagi an'anaviy yondashuvlardan keskin farq qiladi. O'zbekistonda texnologiya o'qituvchilari uchun ommaviy aloqalar ta'limi tarixan asosan ma'ruza asosidagi yondashuv va yodlashga tayangan bo'lib, interaktiv yoki texnologiyaga asoslangan resurslar kam qo'llanilgan. Aksincha, ushbu tadqiqotda audiovizual media, raqamli platformalar va ssenariy asosidagi mashg'ulotlarning integratsiyasi talabalarni faol ishtirok etishga undovchi dinamik, talaba markazli muhitni yaratdi (Nicolaou va boshq., 2019). Bu o'zgarish zamonaviy talabalarning ijtimoiy tarmoqlar va interaktivlikka bo'lgan ehtiyojlariga mos keladi hamda texnologiyaga asoslangan ta'limning kengroq tendensiyalari bilan hamohangdir. Shu bilan birga, yangi strategiyalar an'anaviy yondashuvlardan farq qilgan holda raqamli va hamkorlikka asoslangan amaliyotlarni qamrab olsa-da, ular PR ta'limining asosiy maqsadlarini, ya'ni samarali axborot almashinuvini

ta'minlash va texnologik kontekstda kasbiy vakillikni shakllantirishni saqlab qoladi (Nicolaou va boshq., 2019).

Shu sababli, PR modullarining raqamli integratsiyasi asosida qo'lga kiritilgan samarali natijalar O'zbekistonda o'qituvchilarni tayyorlash o'quv dasturlarini isloh qilish va ta'lim siyosatini takomillashtirish uchun muhim imkoniyatlarni ochib beradi. Ushbu natijalar mamlakatning innovatsiyalarni rivojlantirish bo'yicha strategik maqsadlari bilan uyg'unlashgani o'quv dasturlariga ilg'or kommunikatsiya komponentlarini kiritish zarurligini yanada ta'kidlaydi. Tajribaviy ta'lim va texnologik savodxonlikni ustuvor qilgan o'quv dasturlarini joriy etish orqali siyosatchilar zamonaviy kommunikatsiya talablariga javob bera oladigan va ta'limiy modernizatsiya jarayonlariga hissa qo'shadigan pedagoglarni tayyorlashga ko'maklashishlari mumkin.

Shuningdek, moslashuvchan va ma'lumotlarga tayangan o'qitish metodlarini institutsionalizatsiya qilish texnologik o'zgarishlar hamda manfaatdor tomonlar ehtiyojlariga moslashish imkonini beradi. Bu esa ta'lim siyosati tashabbuslarini uzoq muddatli istiqbolda dolzarb va samarali saqlashga xizmat qiladi. Ta'lim dasturlari bilan davlat innovatsion strategiyalarining uyg'unligi O'zbekiston ta'lim tizimida tizimli salohiyatni oshirish imkoniyatini kuchaytiradi hamda mamlakatning umumiy rivojlanish yo'nalishini mustahkamlaydi (Barakayeva va Rashidov, 2019).

Biroq, ushbu tadqiqotda ayrim cheklovlar ham mavjud bo'lib, ular kelgusidagi izlanishlarda hisobga olinishi lozim. Tadqiqot doirasi turli universitetlarning institutsional xilma-xilligi bilan cheklanganligi sababli, natijalarni boshqa tashkilotlarning resurslari yoki tashkiliy madaniyatlariga umumlashtirish qiyin bo'lishi mumkin. Shuningdek, ishtirokchilarning PR bo'yicha avvalgi tajribasi va darslarda faol qatnashish darajasidagi farqlar natijalarga ta'sir qilgan bo'lishi ehtimol. Shu bois, ko'nikmalarning vaqt o'tishi bilan rivojlanishini to'liqroq aniqlash uchun uzoq muddatli tadqiqotlarni o'tkazish maqsadga muvofiqdir.

Bundan tashqari, PR pedagogikasida texnik bo'lmagan, mehnat bozorida talab etiladigan ko'nikmalarni integratsiya qilish masalasini ham ko'rib chiqish zarur. Ayniqsa, faol va ishtirokchilikka asoslangan ta'lim metodlari boshqa ta'limiy sharoitlarda samarali ekanligi qayd etilgan (Sitto, 2020). Milliy va mintaqaviy kontekstlarda taqqoslama tadqiqotlarni kengaytirish esa samarali o'qituvchilarni tayyorlash uchun texnik hamda shaxslararo kompetensiyalarni rivojlantirish bo'yicha eng yaxshi amaliyotlarni aniqlash imkonini beradi.

Yana bir muhim jihat shundaki, ushbu innovatsion strategiyalarning moslashuvchanligi texnologiya o'qituvchilarini tayyorlash sohasidan tashqarida ham qo'llash imkoniyatini beradi. Asosiy metodologiyalar – simulyatsiya, ssenariyga asoslangan topshiriqlar va raqamli kommunikatsiya platformalari – turli fanlarga moslashtirilib, texnik ko'nikmalar bilan bir qatorda kasbiy tayyorgarlikni ham qo'llab-quvvatlashi mumkin. Masalan, simulyatsiyalar nafaqat PR sohasida, balki biznes, sog'liqni saqlash va muhandislik ta'limida ham talabalar kommunikatsiya, qaror qabul qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda samarali bo'lib chiqmoqda (O'Donnell, 2020). Amaliy mashg'ulotlar va real vaziyatlarga asoslangan topshiriqlarning keng qo'llanishi mumkinligini ko'rsatib, ushbu metodlar turli sohalarida ta'lim dasturlarini modernizatsiya qilish uchun mos model bo'lib xizmat qiladi.

Mazkur tadqiqot natijalari O'zbekistonda bo'lajak texnologiya o'qituvchilarida ommaviy aloqalar (PR) ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan faoliyatda ta'lim muassasalari hamda siyosatchilar uchun bir qator muhim tavsiyalarni taqdim etadi. Avvalo, o'qituvchilarni tayyorlash dasturlariga raqamli ommaviy aloqalar muhitida ma'lumotlarni tahlil qilish va o'lchash ko'nikmalariga alohida e'tibor qaratgan holda analitik kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladigan modullarni integratsiya qilish zarur. Ta'lim muassasalari faol o'qitish usullarini, jumladan, ssenariy asosidagi mashg'ulotlarni qo'llashga undaladi. Bu yondashuv bitiruvchilarda nafaqat texnik qobiliyatlarni, balki turli tashkiliy kontekstlarda analitik xulosalarni samarali yetkazish qobiliyatini ham shakllantirish imkonini beradi (Adams va Lee, 2021).

Siyosatchilar esa, o'z navbatida, tanqidiy fikrlash, raqamli savodxonlik va ko'p qirrali kommunikatsiya ko'nikmalarini ustuvor yo'nalish sifatida ilgari suruvchi o'quv dasturlari hamda malaka oshirish tashabbuslarini rag'batlantirishlari lozim. Ushbu sohalarini rivojlantirishga ustuvorlik berilishi pedagoglarning kasbiy kompetensiyalarini mehnat bozori talablariga moslashtiradi, natijada individual kasbiy yutuqlarni mustahkamlash bilan bir qatorda O'zbekistonning tez sur'atlarda rivojlanayotgan texnologik sektorida keng ko'lamli ta'limiy islohotlarni ham qo'llab-quvvatlaydi (Adams va Lee, 2021).

XULOSA

O'zbekistonda bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining ommaviy aloqalar ko'nikmalarini rivojlantirish zamonaviy ta'lim muhitida muvaffaqiyatli kasbiy faoliyat olib borishning asosiy sharti hisoblanadi. Ushbu tadqiqot innovatsion ta'lim strategiyalarining – xususan, raqamli kommunikatsiya vositalarini integratsiyalash, ssenariy asosidagi ta'lim va hamkorlikka asoslangan mashg'ulotlarning – PR kompetensiyalarini samarali rivojlantirishi hamda talabalarni real ish sharoitlariga tayyorlashi mumkinligini ko'rsatdi.

Tadqiqotning metodologik aniqligi va amaliy ahamiyatga yo'naltirilganligi uni o'qituvchilarni tayyorlash jarayonini modernizatsiya qilishga qaratilgan ilmiy asoslangan yondashuvlarga muhim hissa sifatida namoyon

etadi. Bunday ko'nikmalarni mustahkamlash nafaqat individual pedagoglarning kasbiy salohiyatini oshiradi, balki milliy ta'lim tizimini rivojlantirish va modernizatsiya qilishga qaratilgan kengroq institutsional maqsadlarga ham xizmat qiladi. Shu bois, mazkur tadqiqot natijalari ta'limiy innovatsiyalar modeli sifatida dolzarb ahamiyat kasb etib, O'zbekistonning texnologik rivojlanish strategiyasi bilan uyg'un holda ta'lim tizimining barqaror yangilanishini ta'minlashga ko'maklashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Adams, M. B., & Lee, N. M. (2021). Analytics in PR Education: Desired Skills for Digital Communicators. *Journal of Public Relations Education*, 7(2), 44–76. https://journalofpreducation.com/wp-content/uploads/2022/12/91f4a-adams_jpre-72.pdf
2. Armayanti, N., Pramana, D., & Nura, A. (2024). Shaping the Future of PR Education: Creating a Digital Public Relations Textbook for Course. *Al-Ishlah*, 16(2). <https://doi.org/10.35445/alishlah.v16i2.4565>
3. Uzbekistan Barakayeva, D., & Rashidov, B. (2019). Strategy for Innovative Development of Uzbekistan. 14(2), 30–31. <https://elibrary.ru/item.asp?id=38548716>
4. Ciochina, R. S., Cismaru, D. M., & Scurtu, R. B. (2019). The Role of Digital Skills in PR. *ICERI Proceedings*, 10885–10891. <https://doi.org/10.21125/iceri.2019.2671>
5. Colley, K. L. (2022). More Than a Game: A Review of How Role Playing in Crisis Simulations Has Impacted Public Relations Students. *Teaching Media Quarterly*, 12(2), 1–13. <https://aejmc.us/spig/wp-content/uploads/sites/9/2022/12/TMJC-12.2-Colley.pdf>
6. Makhmutkhodjaeva, L. S., Talipova, N. T., Isoxojaeva, M. Y., & Zulunova, F. A. (2020). Science and Education: Strategic Interaction Republic of Uzbekistan and Russian Federation. <https://cyberleninka.ru/article/n/science-and-education-strategic-interaction-republic-of-uzbekistan-and-russian-federation>
7. Meganck, S., Smith, J., & Guidry, J. P. D. (2020). The Skills Required for Entry-Level Public Relations: An Analysis of Skills Required in 1,000 PR Job Ads. *Public Relations Review*, 46(5). <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2020.101973>
8. Nicolaou, C., Matsiola, M., & Kalliris, G. (2019). Technology-Enhanced Learning and Teaching Methodologies Through Audiovisual Media. *Education Sciences*, 9(3), 196. <https://doi.org/10.3390/educsci9030196>
9. O'Donnell, A. (2020). A Simulation as a Pedagogical Tool for Teaching Professional Competencies in Public Relations Education. *Journal of Public Relations Education*, 6(2), 66–101. <https://journalofpreducation.com/2020/08/15/a-simulation-as-a-pedagogical-tool-for-teaching-professional-competencies-in-public-relations-education/>
10. Shadiyev, A. (2025). Education Management in Private Universities in Uzbekistan: Development Strategies, Challenges and Prospects. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1(2), 308–313. <https://inlibrary.uz/index.php/ijai/article/view/73565>
11. Sitto, K. (2020). Assessing Non-Technical Employability Skills in Public Relations Pedagogy: Reflections of an Educator and Students. *Scholarship of Teaching and Learning in the South*, 4(1), 51–68. <https://doi.org/10.36615/sotls.v4i1.136>
12. Wiyono, B. B., Kusumaningrum, D. E., Triwiyanto, T., Sumarsono, R. B., Valdez, A. V., & Gunawan, I. (2019). The Comparative Analysis of Using Communication Technology and Direct Techniques in Building School Public Relation. <https://doi.org/10.1109/ICET48172.2019.8987220>
13. Maxmudova, D., & Bahoroy, R. (2023). Technologies of Preparing Future Teachers for Professional Activity on the Base of a Competent Approach. *Modern Science and Research*, 2(10), 118–122.
14. Akmalovna, M. D., Sadriddinovna, B. R., & Qizi, B. E. Z. (2023). Maktabgacha Ta'limda Rivojlanuvchi Texnologiyalarini Qo'llash Usullari. *Science and Innovation*, 2(Special Issue 13), 538–540.
15. Sadriddinovna, R. B. (2025). Malakaviy O'quv Amaliyot Jarayonida Bo'lajak Tarbiyachilarning Kasbiy Kompetensiyalarini Rivojlantirishning Didaktik Ta'minoti. *Образование, наука и инновационные идеи в мире*, 80(4), 266–269.
16. Vakhobova, M. (2022). Main Principles of ICT-Assisted Language Learning and Teaching. *Архив научных исследований*, 4(1).
17. Vakhobova, M. A. (2022). Innovative Methods of the Distance Learning Process in Modern Universities. *Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences*, 2(5-2), 641–645.
18. Vakhobova, M. (2022). The Richness of the English Language. *Архив научных исследований*, 4(1).
19. Vakhobova, M. (2022). Innovations in Education as a Necessary Condition for the Development of Creativity of University Students. *Архив научных исследований*, 4(1).
20. Vakhobova, M. (2022). The General Characteristics of Teaching and Reading Comprehension. *Архив научных исследований*, 4(1).
21. Vakhobova, M. (2022). The Use of Games as a Strategy of Developing Communicative Competence of Learners. *Архив научных исследований*, 4(1).

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.